

Oponentský posudek

na rigorózní práci Mgr. Tomáše S u r g o š e

„ Právna fikcia exteritoriality miestností misie ako obsolétna teória medzinárodného práva“

Autor předložil velmi zajímavou rigorózní práci v rozsahu cca 100 stran textu. Je rozdělena do čtyř základních kapitol, zahrnuje úvod i shrnující závěr a krátké resumé (či spíše anotaci) v angličtině. Je opatřena náležitým vědeckým aparátem. Použitá literatura a další prameny jsou vyznačeny a jsou dostatečně reprezentativní.

Z hlediska strukturálního obsahuje kapitoly věnované historickému vývoji a právně teoretickým a pojmovým otázkám, jakož i kapitoly věnované praktickým právním dopadům v případech, kdy byla zkoumána otázka validity, resp. aplikovatelnosti dané teorie v judičiální praxi mezinárodní i vnitrostátní. V této souvislosti autor prokazuje potřebnou metodologickou způsobilost vypořádat se poměrně s přehledem se značně zdrojově rozšířenou matérií a sdělit čtenáři věci a závěry vesměs podstatné. Využívá svůj evidentní jazykový i cizojazyčný potenciál a skutečně naplňuje i předem deklarovaný, chvályhodný (a ne vždy vídaný) záměr a chuť jít „ad fontes“. Práce s prameny nepostrádá v řadě případů ani vlastní názor, komentář či hodnocení, což je třeba rovněž ocenit. Zřejmá je i vyzrálost při používání odborné terminologie.

Motivace volby tématu je konfrontační. Autor toto nikterak neskrývá. Naopak cíleně a se zápalom rozbíjí argumentaci v práci citovaného rozsudku slovenského Nejvyššího soudu z 12. prosince 2006, kterou dokonce rozšiřuje až na označení za „slovenský koncept tzv. *territoires fictives*“, a buduje kontrapozici, k jejímuž prosazení se a konečnému vítězství i v příští slovenské judikatuře má položit základ právě tato jeho práce. Vědecké serióznosti, natož pak v kvalifikační práci, nicméně obecně prospívá spíše věcný, než emotivní, osobně ambiciózní tón, který v kombinaci s plurálem majestatis tu a tam zbytečně probublává na povrch a poněkud kazí celkový dojem jinak velmi cílevědomě a fundamentálně pojatého zpracovatelského úsilí.

Název práce je zároveň jejím tématem, východiskem, prokazovaným postulátem i závěrem, proti němuž oponent nemá prakticky zásadně co namítnout. Obsoletnost teorie

exteritoriality ve smyslu zastaralosti, překonanosti a vyjití z obecného užívání je v soudobém mezinárodním právu ve vztahu k zastupitelským úřadům (misím) vcelku evidentní. Je však třeba objektivně podotknout, že přes její kritické vnímání mnoha představiteli doktríny napříč staletími (z nichž je v práci logicky hojně citováno) sehrála tato teorie v historickém vývoji diplomatického práva mimořádně důležitou roli. Není proto náhodou, že její odraz žije a vytrvale přežívá, kromě zásluhy několika mezinárodněprávních partikularismů, mj. právě díky tradici a určité atraktivitě udržované v povědomí a zjednodušených představách převážně laické veřejnosti, a to i přes veškeré možnosti osvěty a vědecké argumentace moderní doby. Lze se dále jistě připojit s konstatováním, že přezíravost, účelová demagogie či profesionální nekompetentnost vlivných médií (která zjevně a dlouhodobě nemají snahu pochopit např. ani elementární významový rozdíl mezi zcizením a odcizením), natož problematické, málo promyšlené, často uspěchané, zavádějící či mylné rozhodnutí či vyjádření předpokládané odborné autority obecně působí ve společnosti devastujícím způsobem; na pokusy o vyvrácení mýtů pak zvláště.

Jakkoli je kapitola IV uspořádána logicky teritoriálně a dává praktický přehled o souvisejících judikátech v případech dotýkajících se nějakým způsobem ve vybraných státech právní fikce exteritoriality misí, stálo by možná za úvahu, pro futuro se pokusit srovnat je i podle věcného kritéria, event. je s ohledem na často velký odstup promítnout i na časovou osu, a zkusit analyzovat jejich potenciální vzájemný vztah, ovlivnitelnost a precedenční význam a vliv, je-li nějaký nebo lze-li jej dovodit.

K formální stránce je třeba doporučit ještě pečlivější jazykovou korekturu textu a odstranění překlepů (např. ss. iii, 1, 2, 21, 22, 29, 30, 46, 47, 59, 67, 71, 83, 88, 90, 91, ..., známé jméno Ian Brownlie je třeba uváděno chybně napříč celým textem i v seznamu literatury).

Celkově lze uzavřít, že předložený text splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, jak je stanoví rigorózní řád.

V Praze dne 1. července 2009

JUDr. Milan B e r á n e k
oponent